

Dosarul nr. 2ra-815/23
2-22001993-01-2ra-09062023

Instanța de fond: Judecătoria Strășeni, sediul Central – V. Negurița
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – I. Cotruță, L. Pruteanu, I. Țurcan

ÎNCHEIERE

01 noiembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența

Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând admisibilitatea recursului declarat de Angela Pentelei, reprezentată de avocatul Liliana Munteanu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Angela Pentelei împotriva lui Ivan Pentelei privind încasarea pensiei de întreținere a copilului major inapt de muncă, inclusiv pentru perioada anterioară și a altor cheltuieli suplimentare,

împotriva deciziei din data de 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Angela Pentelei, reprezentată de avocatul Liliana Munteanu, s-a menținut hotărârea din 11 aprilie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central,

a c o n s t a t a t:

La 05 ianuarie 2022, Angela Pentelei a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Pentelei, prin care a solicitat încasarea sumei de 25 000 lei, cu titlu de cheltuieli medicale-suplimentare pentru intervenția chirurgicală a copilului comun major inapt de muncă, Ion Pentelei, încasarea retroactivă a pensiei lunare de întreținere a copilului comun major inapt de muncă Ion Pentelei, invalid din copilărie, în mărime de 1 500 lei lunar, calculat din 14 februarie 2017, când copilul a împlinit 18 ani până la 30 decembrie 2021, data înaintării prezentei cereri de chemare în judecată, și anume timp de 58 luni, în total, 87 000 lei, încasarea lunară a pensiei de întreținere a copilului major inapt de muncă, invalid din copilărie Ion Pentelei, în mărime de 1 500 lei, începând cu data înaintării cererii de chemare în judecată, 30 decembrie 2021, pe toată perioada de viață a copilului, și compensarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu examinarea prezentei cauze.

În motivarea cererii de chemare în judecată Angela Pentelei a indicat că, anterior prin hotărârea din 01 martie 2012 a Judecătoriei Călărași s-a dispus încasarea de la Ivan Pentelei în beneficiul Angelei Pentelei pensiei de întreținere a copiilor minori Marina Pentelei, suma de 800 lei, lunar, și pentru Ion Pentelei, suma de 1200 lei, lunar, până la atingerea majoratului.

Începând cu 14 februarie 2017, din momentul în care copilul invalid din copilărie

Ion Pentelei, a împlinit vârsta majoratului și până la moment, Ivan Pentelei s-a eschivat intenționat de la obligațiile sale de părinte de a ajuta financiar copilul, motiv pentru care Angela Pentelei consideră că urmează a fi încasată pensia de întreținere și pentru perioada anterioară, deoarece pârâtul nu și-a respectat promisiunile de a contribui la asigurarea materială a copilului comun, nu s-a interesat de soarta acestuia și de necesitățile lui.

Reclamanta a susținut că întrucât copilul Ion Pentelei este invalid din copilărie necesită în continuare îngrijiri speciale, inclusiv medicale, iar pârâtul se eschivează de la executarea benevolă a obligației de întreținere a copilului major inapt de muncă, deci acesta urmează a fi obligat prin hotărârea de judecată la achitarea acestor cheltuieli. Deoarece întreține de una singură copilul comun major inapt de muncă, a suportat cheltuieli suplimentare pentru intervenția chirurgicală și tratamentul medical, la 10 decembrie 2018.

Angela Pentelei a afirmat că la încercările ei de a încheia un acord privind plata pensiei de întreținere, pârâtul se eschivează, invocând diferite motive, iar aceasta nu este în stare singură să asigure întreținerea copilul cu toate bunurile necesare, fiind nevoită să contracteze credite necesare intervenției chirurgicale, iar Ivan Pentelei, tatăl biologic, care locuiește în România, are venituri stabile și suficiente, nu a dorit să participe în nici un mod.

În aceste condiții, reclamanta solicită ca instanța să dispună încasarea a 1/2 din mijloacele achitate pentru intervenția chirurgicală, în sumă de 50 000 lei, suportată la 10 decembrie 2018, ceea ce constituie a câte 25 000 lei, de la fiecare părinte.

În opinia reclamantei această situație impune ca și pârâtul să contribuie la întreținerea copilului major inapt de muncă, pentru a-i asigura un nivel corespunzător de dezvoltare și îngrijirile medicale necesare.

Prin hotărârea din 11 aprilie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial, s-a încasat de la Ivan Pentelei în beneficiul Angelei Pentelei cheltuielile suportate pentru intervenția copilului major inapt de muncă Ion Pentelei, în mărime de 25 000 lei, pensia de întreținere a copilului major inapt de muncă Ion Pentelei, în mărime de 1 500 lei, începând cu 05 ianuarie 2022 și până la căsătorie, restabilirea capacității de muncă sau decesul lui Ion Pentelei, cheltuielile de asistență juridică, în sumă de 8 000 lei, cheltuielile de citare publică în sumă de 372 lei, și în beneficiul statului taxa de stat, în sumă de 1 290 lei, în rest s-a respins cererea de chemare în judecată (f.d. 71,79-81).

Instanța de fond în temeiul art.79 alin.(1)-(2) din Codul familiei a concis că pretenția Angelei Pentelei cu privire la încasarea sumei de 25 000 lei cu titlu de cheltuieli medicale-suplimentare pentru intervenția chirurgicală a copilului comun major inapt de muncă Ion Pentelei, este întemeiată, or ambii părinți au datoria de a participa la cheltuielile suplimentare generate de circumstanțe excepționale în favoarea copiilor, la care se atribuie și intervențiile chirurgicale stringente.

La caz, s-a constatat că, la 10 decembrie 2018, Angela Pentelei a achitat suma de 50 000 lei pentru intervenția chirurgicală suportată și, anume, xxxxx, fapt confirmat prin contul de plată nr. 000048499 care conține și ștampila/mențiunea „achitat”. Astfel, instanța de fond a considerat oportun de a încasa de la Ivan Pentelei în beneficiul reclamantei suma de 25 000 lei, cheltuieli, pentru intervenția medicală a copilului comun major inapt de muncă Ion Pentelei.

Totodată, instanța de fond, bazându-se pe prevederile art. art.74 alin.(1), art. 78 din Codul familiei a reținut ca fiind întemeiată și pretenția Angelei Pentelei cu privire

la încasarea lunară a pensiei de întreținere a copilului major inapt de muncă, invalid din copilărie Ion Pentelei, în mărime de 1 500 lei, începând cu 05 ianuarie 2022 și până la căsătorie, restabilirea capacității de muncă sau decesul lui Ion Pentelei, deoarece s-a constatat cu certitudine că Ion Pentelei este încadrat în grad de dizabilitate sever, fără termen, din copilărie, procentul păstrat al capacității de muncă constituie 10% fapt confirmat prin certificatul de dizabilitate și capacitate de muncă nr. 265162 din 14 februarie 2017.

Potrivit certificatului nr. 43802/1-37 din 17 iulie 2020 eliberat de Primăria Ciolacu Nou, r-nul Fălești, Ion Pentelei locuiește împreună cu mama Angela Pentelei în s. Pocrovca, r-nul Fălești.

Cu referire la pretenția privind încasarea pensiei de întreținere pentru o perioadă anterioară, în mărime de 1 500 lei, lunar, în total 87 000 lei, instanța de fond, în baza art. 98 alin. (3) din Codul familiei, a respins-o din lipsă de probe care ar demonstra că Angela Pentelei sau Ion Pentelei după atingerea majoratului, au înaintat în adresa lui Ivan Pentelei careva cereri privind încasarea pensiei. În lipsa acestor probe rezultă că pe perioada anterioară depunerii acestei cereri ei nu s-au aflat în nevoie și nu au solicitat executarea acestei obligații de către pârât.

Finalmente instanța de fond a admis pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru asistență juridică și pentru citarea pârâtului, din motiv că reclamanta a fost reprezentată în instanță de către avocatul Liliana Munteanu, împuternicită în baza mandatului seria MA nr. 1581505 din 12 august 2020, respectiv cheltuielile sunt confirmate prin bonul de plată seria nr. 828420 din 12 august 2020 și din 18 martie 2022.

La 11 mai 2022, în termen, Angela Pentelei, reprezentată de avocatul Liliana Munteanu, a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, în partea respingerii acțiunii (f.d.74-78).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 31 ianuarie 2023 a respins apelul declarat de Angela Pentelei, reprezentată de avocatul Liliana Munteanu, a menținut hotărârea din 11 aprilie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central (f.d. 124,125-132).

Instanța de apel, exercitând controlul de legalitate în partea contestată, în temeiul art.79, art. 98 alin. (2)-(3) și art. 99 alin.(1) din Codul familiei, a concluzionat că pretenția Angelei Pentelei cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru o perioadă anterioară, este neîntemeiată, or obligația de întreținere ia naștere în cazul stării de nevoie, ceea ce prezumă solicitarea sprijinului material de la persoana, care are obligația să-l achite.

La caz, Angela Pentelei nu a prezentat probe ce ar demonstra că a depus în adresa lui Ivan Pentelei cerere, prin care să solicite pensie de întreținere a copilului inapt de muncă, subsecvent nu existată nici un refuz al lui Ivan Pentelei privind executarea acestei obligații.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Angela Pentelei, reprezentată de avocatul Liliana Munteanu, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea respingerii acțiunii cu pronunțarea unei noi hotărâri privind încasarea pensiei lunare de întreținere a copilului comun major inapt de muncă Ion Pentelei, invalid din copilărie, în mărime de 1 500 lei lunar, calculat din 14 februarie 2017, când copilul a împlinit 18 ani, până la data înaintării prezentei cereri de chemare în judecată și anume timp de 58 luni, în total suma de 87 000 lei (f.d. 147-155).

În motivarea recursului Angela Pentelei, reprezentată de avocatul Liliana

Munteanu, a invocat că instanțele de judecată au aplicat și interpretat eronat normele de drept material, au încălcat dreptul la un proces echitabil în sensul art. 6 alin. (1) CEDO.

Recurenta a menționat că instanțele de judecată urmau să stabilească toate circumstanțele cauzei și normele de drept aplicabile speței, care ar fi asigurat toate garanțiile interne a dreptului la un proces echitabil.

În acest sens recurenta a relatat că ambii părinți au datoriat de a compensa cheltuielile pentru întreținerea copilului major inapt de muncă, prin urmare minimul de existență urmează să fie suportat de către ambii părinți, în mod egal. La caz, concluzia instanțelor de judecată vine în contradicție cu prevederile legale, deoarece chiar dacă copilul a atins majoratul, dar necesită susținere materială permanentă, aceasta nu ar fi trebuit pusă pe umerii unui singur părinte.

Recurenta a menționat că acest litigiu urma a fi analizat cu respectarea garanțiilor ce au menirea să asigure dreptul la un proces echitabil, dar fără a se limita la aplicarea principiilor contradictorialității, realității și nemijlocității examinării probelor,

Recurenta a prezentat probe despre cheltuielile reale pentru tratamentul copilului, despre salariu și alte venituri, iar instanțele de judecată urmau să determine aceste circumstanțe.

Angela Pentelei a susținut că instanțele de judecată nu au dat eficiență circumstanțelor cauzei și caracterul legal pertinent, nu a luat în calcul starea materială reală a recurente, nu au stabilit existența posibilității asigurării de una singură a condițiilor de viață decente a copilului, or din materialele cauzei se atestă cu certitudine mărimea lunară a cheltuielilor.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la data de 31 ianuarie 2023, expediată avocatului Liliana Munteanu, prin intermediul poștei electronice, la 23 martie 2023 (f.d. 178).

Recursul declarat de către Angela Pentelei, reprezentată de avocatul Liliana Munteanu, la 23 mai 2023, este în termen.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Verificând temeiurile recursului completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Angela Pentelei, reprezentată de avocatul Liliana Munteanu, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității recursului constă în verificarea existenței unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433 din Codul de procedură civilă, în vigoare la momentul depunerii recursului, 23 mai 2023.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la 23 mai 2023, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Conform art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la 23 mai 2023, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din analiza recursului declarat rezultă că Angela Pentelei, reprezentată de avocatul Liliana Munteanu, a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (1), alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă și anume că, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Angela Pentelei, reprezentată de avocatul Liliana Munteanu, nu se încadrează în temeiul prevăzut la art. 432 din Codul de procedură civilă, or nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers, a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la 23 mai 2023, și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu a stabilit.

Potrivit art.442 alin.(2) din Codul de procedură civilă, în vigoare din 01 septembrie 2023, în recurs nu pot fi administrate noi dovezi, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată. Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului când se invocă temeinic art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, în vigoare din 01 septembrie 2023, sau când Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. Totodată, urmează de reiterat că prevederile art.372 alin.(1) din Codul de procedură civilă se aplică doar în situația în care se examinează recursul într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare.

În acest context, Completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

În speță, Completul de judecată menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, Completul de judecată reține că argumentele invocate de către Angela Pentelei, reprezentată de avocatul Liliana Munteanu, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază recursul declarat de către Angela Pentelei, reprezentată de avocatul Liliana Munteanu, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Angela Pentelei, reprezentată de avocatul Liliana Munteanu, împotriva deciziei din data de 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos